

PM – BARN- OCH ELEVPERSPEKTIV I DETALJPLANEARBETE FÖR ALLÉSKOLAN

Inledning

Detta PM har tagits fram som underlag till pågående detaljplanearbete som berör Alléskolan. Syftet är att redovisa barns och elevers perspektiv på skolmiljön samt att tydliggöra vilka frågor som är särskilt viktiga att beakta i planprocessen.

Underlaget baseras på en enkät som genomförts med elever i årskurs 4–9 vid Alléskolan. Enkäten omfattar frågor om skolgård, upplevd trygghet, skolväg, samt skolans lokaler.

Enkäten har genomförts för att:

- fånga elevernas upplevelser av den fysiska skolmiljön
- identifiera styrkor och brister i dagens utformning
- bidra med barn- och elevperspektiv till detaljplanearbetet

Barn och unga är dagliga användare av skolområdet och dess närmiljö. Deras erfarenheter utgör därför ett viktigt kunskapsunderlag vid förändringar av markanvändning, trafiklösningar och utemiljöer.

Genomförande och metod

Enkäten genomfördes under hösten 2025 och riktade sig till elever i årskurs 4–9. Instruktionen var att enkäten skulle besvaras gemensamt per klass. Vid genomgång av materialet har det framkommit att vissa svar sannolikt har lämnats individuellt.

Vid sammanställningen har enkätsvaren huvudsakligen använts som ett kvalitativt underlag. Fokus har legat på återkommande synpunkter, gemensamma upplevelser och övergripande tendenser snarare än på statistisk precision. Resultatet bör därför ses som en övergripande bild av elevernas perspektiv och prioriteringar.

Enkäten var uppbyggd av en kombination av skattningsfrågor och öppna fritextfrågor. Skattningsfrågorna bestod av påståenden som besvarades på en femgradig skala och syftade till att

fånga elevernas övergripande upplevelser av skolmiljön. Frågorna berörde bland annat skolgård, trygghet, skolvägar och trafiksituation samt skolans lokaler.

De öppna fritextfrågorna gav eleverna möjlighet att beskriva vad de upplever som fungerande i skolmiljön samt vilka förändringar eller förbättringar de ser behov av. Fritextsvaren har använts för att belysa konkreta situationer, platser och aspekter som eleverna själva lyfter fram, och har kompletterat skattningsfrågorna i den samlade bedömningen. Nedan presenteras resultat av enkäten utifrån teman.

Sammanfattning av enkätsvar

Skolgård och utemiljö

Eleverna upplever i huvudsak skolgården som en trygg och trivsamt plats att vistas på. Många beskriver att det finns ytor för lek och aktivitet, särskilt kopplat till bollspel. Samtidigt framkommer tydliga utvecklingsbehov.

Återkommande synpunkter rör:

- behov av fler och mer varierade aktiviteter
- önskemål om fler sittplatser och platser för lugnare vistelse
- förbättring och upprustning av bollplaner
- större utbud av aktiviteter för äldre elever

Enkätsvaren visar en varierad bild av hur tydliga skolgårdens gränser upplevs vara. Medan många elever upplever gränserna som tydliga, framkommer även synpunkter om att gränsdragningen inte alltid är självklar för alla.

Trygghet

Enkätsvaren visar att eleverna i huvudsak upplever skolområdet som tryggt. Detta framgår av de övergripande skattningsfrågorna, där trygghetsfrågor genomgående får relativt höga värden.

Samtidigt visar svaren variation i hur olika delar av skolmiljön uppfattas, särskilt i fråga om tydlighet och ordning i miljöer där många rör sig samtidigt. Fritextsvaren belyser framför allt situationer kopplade till entréer, trafik och rörelseflöden, snarare än platser som upplevs som otrygga. Sammantaget pekar detta på att trygghetsaspekter är kopplade till struktur och tydlighet i den fysiska utformningen.

Skolväg och trafiksituation

Eleverna uppger i stor utsträckning att det känns tryggt att ta sig till och från skolan. Samtidigt är trafiksituationen ett av de teman som genererar flest förbättringsförslag.

Återkommande synpunkter gäller:

- rörig trafiksituation vid lämning och hämtning
- behov av fler och tydligare övergångsställen
- bättre separation mellan gående, cyklister och biltrafik
- fler och bättre placerade cykelparkeringar
- förbättrade väntytor vid busshållplatser

Skolans lokaler

Klassrummen upplevs i huvudsak som fungerande för undervisning. Däremot framkommer synpunkter på att skolans gemensamma ytor är hårt belastade.

Vanligt förekommande önskemål rör:

- fler grupprum och mindre rum för lugnt arbete
- bättre ventilation och inomhusklimat
- fler sittplatser i gemensamma utrymmen
- större matsal och förbättrade flöden

Elevernas svar visar att möjligheten att välja mellan sociala och lugna miljöer är viktig för trivsel och studiero.

Barnperspektiv i detaljplanearbetet

Enkätsvaren tydliggör flera aspekter som är särskilt viktiga ur barn- och elevperspektiv:

- **Trafiksäkerhet:** Barn är särskilt sårbara trafikanter. Utformning av skolans närmiljö behöver minska konflikter mellan olika trafikslag.
- **Trygga och begripliga miljöer:** Tydliga gränser, orienterbarhet och logiska rörelsemönster bidrar till upplevd trygghet.
- **Tillgång till varierade utemiljöer:** Skolgården behöver erbjuda både aktiv lek och lugna vistelseytor, anpassade för olika åldrar.
- **Möjlighet till återhämtning:** Inomhus- och utomhusmiljöer som möjliggör lugn och avskildhet är viktiga för barns välbefinnande.

Sammanfattning

Enkäten med elever i årskurs 4–9 vid Alléskolan visar att skolmiljön i stort upplevs som trygg och fungerande. Samtidigt pekar elevernas svar på flera frågor som är viktiga att ta hänsyn till i det pågående detaljplanearbetet.

Trafiksituationen runt skolan lyfts fram som ett tydligt förbättringsområde. Eleverna beskriver att lämning och hämtning kan upplevas som rörig och att det finns behov av tydligare övergångsställen samt bättre separation mellan gående, cyklister och biltrafik. Dessa frågor är särskilt viktiga ur barnperspektiv och kan påverkas genom planens utformning av gator, gång- och cykelstråk samt angöringsytor.

Även skolgårdens utformning är relevant i detaljplaneskedet. Eleverna efterfrågar fler och mer varierade ytor, både för aktiv lek och för lugnare vistelse. Tydliga gränser mellan skolgården och omgivningen upplevs som viktiga för trygghet och orienterbarhet, vilket har betydelse för hur friytor avgränsas och placeras i planen.

När det gäller skolans byggnader framkommer framför allt behov av bättre flöden och mindre trängsel i gemensamma utrymmen. Även om den inre utformningen hanteras i senare skeden, visar svaren att detaljplanen behöver ge tillräckliga förutsättningar för byggnadernas placering, samband och eventuella utveckling.

Sammanfattningsvis visar underlaget att barn- och elevperspektivet i detaljplaneskedet särskilt bör fokusera på trafiksäkerhet, tydliga rörelsemönster samt tillräckliga och funktionella utemiljöer. Enkätsvaren utgör därmed ett viktigt underlag i den fortsatta planeringen.